

ST. FRANCIS SECONDARY SCHOOL

EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA 2015 – 2016

MALTI

L-ISEM: _____

INDEX NO: _____

IL-KLASSI: Form 2 ____

FIN: Sagħtejn

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA u tħalli XEJN barra.
2. Irrevedi l-karta sew.
3. L-ortografija tajba, l-ideat u l-prezentazzjoni pulita jgħinuk tikseb aktar marki.

TIKTEB XEJN F'DIN IS-SEZZJONI

SKEMA TA' MARKI GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

Sezzjoni	A 20	B 10	Ċ 6	D 16	E 8	F 20	Ġ 20	Marka minn 90%	Marka taħdit 10%	Marka totali 100%
Marka										

Kummenti:

St. Francis Secondary

A. Il-Kitba

(20 marka)

Ikteb **komponent** ta' 250 kelma fuq **wieħed** minn dawn it-titli:

1. Ibda l-komponent b'dan il-kliem: "Ġib il-kamera!" bdiet tgħajjat imbeżżgħa.
"Ġib dik il-kamera!" ...
2. Inċident li spiċċa b'kulħadd jidħak.
3. It-triq li tgħix fiha int.
4. Iddeskrivi persuna fqira jew persuna sinjura.

Dan huwa spazju biex tagħmel il-pjan ta' kitba tiegħek. Kun libera li tikteb dak li tixtieq.

Ikteb it-titlu tal-komponent magħżul u kompli l-kitba tiegħek f'dan l-ispazju provdut.

St. Francis Secondary

Niġu għal żmien il-gwerra u nistqarru dak li għaddiet din il-povra tifla. Hitler ħareġ ordni li l-Lhud kollha jilbsu *badge* safra forma ta' stilla biex jingħarfu. Din kienu jilbsuha kull xhin joħorġu. Sat-tmienja riedu jkunu ġewwa. Ma setgħux jidhlu fil-ħwienet u litfal ma hallewhomx imorru skola mat-tfal Olandiżi.

Darba fost l-oħrajn, omm Anne, Edith, irċeviet ittra ta' qsim il-qalb għax fiha qrat li riedu jeħdulha lil Margot. Għalhekk kellhom malajr malajr jaħarbu u jistaħbew. Il-ħabiba ta' Otto, Miep, ħadithom jistaħbew ġol-fabbrika għax fiha kien hemm xi kmamar vojta fejn ma kien jidhol ħadd. Filgħaxija ġiet Miep biex tieħu 'l Margot f'dan il-post. Biex ma jgorrux bagalji u jagħtu fil-għajn, libsu ħafna ħwejjeġ fuq xulxin. Anne tgħidx kemm bkiet għax ma setgħetx tieħu l-qattus għax inkella jindunaw bihom jekk joqgħod inewwaħ. Izda magħha ħadet lid-djarju "Kitty" li minn dak li nsibu miktub fih nafu minn xiex għaddew kemm damu maqfulin hemm ġew.

Damu moħbijin madwar sentejn. Ġurnata minnhom kien hemm mara li rrappurtat li hemm xi Lhud joqogħdu fil-fabbrika u marru s-suldati jkissru u jwaddbu mal-art dak kollu li ġie għal idejhom, fosthom id-djarju ta' Anne. U kif nafu x'kien hemm miktub f'dan id-djarju? B'xorti tajba Miep ġabritulha minn fejn kienu rmewh is-suldati. Id-djarju sal-lum inqaleb f'67 lingwa. (silta addattata mis-'Sagħtar' ta' Frar 2003)

Wieġeb f'sentenza kompluta:

1. Fejn u meta twieldet Anne Frank? (marka)

_____

2. X'aħbar irċeviet omm Anne u x'kellhom jagħmlu eżatt wara? (2 marki)

_____

_____

3. Fejn marru jistaħbew? (marka)

---

4. Spjega fi kliem x'kellhom jagħmlu biex marru f'dan il-post. (2 marki)

---

5. Għaliex taħseb li sal-lum djarju bħal dan inqaleb għal daqstant lingwi? (2 marki)

---

6. "Anne Frank dejjem kienet toħlom li la tikber tilhaq artista." X'tikkummenta dwar kument bħal dan? Taħseb li rnexxielha twettaq din il-ħolma? (2 marki)

Ċ. Għarfien il-Lingwa (6 marki)

Fisser fi kliem dak il-kliem immarkat b'linja taħtu:

1. qsim il-qalb - _____
2. jagħtu fil-għajn - _____
3. dak kollu li gie għal idejhom - _____

Sib il-kelma mis-silta li tfisser bħal:

4. ħalliet pajjiżha - _____
5. battala - _____
6. jum - _____

D. Il-Grammatika (16-il marka)

Aqra din l-istorja u wara sib dak li hu mitlub.

Il-ħaddiem tas-sena. Hekk kien magħruf Ġanni. Dejjem għaddej b'xi pinzell u landa żebgħa f'idu biex jagħti passata żebgħa lill-faċċata ta' xi dar. Mhux faċli tibda taħdem mis-7 ta' filgħodu sas-1 ta' waranofsinhar f'xemx taqli l-grieden. Izda Ġanni hekk kien

magħmul. Martu Ġannina spiss toħroġ tagħmel xi qadi. Toħroġ fid-9 ta' filgħodu, tgħid kelmtejn u tmur lura d-dar b'xirja mdaqqa. Lil Ġanni dejjem tixtrilu ftit ful u karawett ha jkollu xi jgerrem filgħaxija quddiem it-televisin. Erħilu jinxtehet hemm għal 4 sigħat b'xi żewġ tazzi luminata quddiemu u Ġannina tgerger u tgħidlu li xejn mhu se jgawdihom dawk l-għajnejn! U ħsara lil dik iż-żaqq ikun qed jagħmel ukoll, m'għandniex xi ngħidu!
(par. 1)

Ġannina kienet ħajjata mill-aqwa imma issa waqfet għax għajnejha marrulha lura. Tgħidx kemm kienet tħit ilbiesi tat-tieg tal-għarusa. Il-linsa tat-tieg tagħha hi wkoll kienet ħititha. Dik kienet l-akbar xewqa tagħha minn mindu kienet zghira. (par. 2)

Minn din is-silta sib ...

1. 2 nomi tal-aġent: _____
2. nom fil-plural miksuri: _____
3. aġti l-plural ta' "televisin" (par. 1): _____
4. aġti l-plural ta' "pinzell" (par. 1): _____
5. sib eżempju ta' nom fil-plural sħiħ: _____
6. nom li juri l-farrad waħdieni: _____
7. 2 nomi fil-kollektiv: _____
8. aqleb in-numri fi kliem fis-sentenza, "mis-7 ta' filgħodu sas-1 ta' waranofsinar":
_____
9. aqleb in-numri fi kliem fis-sentenza, "fid-9 ta' filgħodu":
_____
10. 2 nomi li juru l-għadd imtenti: _____
11. aġti l-maskil ta' "tal-għarusa" meħuda minn par. 2: _____
12. aġti l-maskil ta' "kienet zghira" meħuda minn par. 2: _____

F. Il-Poeżija

(20 marka)

Aqra u wieġeb il-mistoqsijiet dwar kull poeżija.

1. Strofa meħuda mill-poeżija ‘To Wenzu, with Love’ ta’ Kilin:

"Hawn il-miljuni jgħammru dil-belt kbira,
imma kull wieħed serju jgħix għalih
u nixtieq nisma’ daħka tfaqqqa’ shiħa,
u nisma’ kliem il-Malti jdoqq sabiħ."

Wieġeb:

a. Agħti eżempju ta’ anafora minn din l-istrofa. (marka)

---

b. Fisser fi kliem, “u nisma’ kliem il-Malti jdoqq sabiħ.” (marka)

ċ. Din il-poeżija hija mimlija deskrezzjonijiet. X’effett iħallu dawn id-deskrizzjonijiet fuq il-poeżija? (2 marki)

---

d. Taħseb li din hija poeżija nostalgika? Għaliex? (3 marki)

---

2. Strofa meħuda mill-poeżija ‘Żewġt Iħbieb’ ta’ Bro. Henry:

“Bħal sajjetta nstemgħet għajta
baqgħet tidwi ’l bogħod, ’il bogħod ...
kien ors b’saħħtu, kbir, imġewwaħ,
li mar fuqhom dritt u sod.”

Wieġeb:

a. Agħti eżempju ta’ similitudni minn din l-istrofa. (marka)

---

b. Sib eżempju ta' epizewski minn din l-istrofa u spjega x'inhu l-effett tagħha. (2 marki)

ċ. Xi jfissru l-puntini “...” f'din l-istrofa? (marka)

---

d. X'tikkumenta dwar dawn iż-żewġ versi meħuda mill-istess poeżija? (2 marki)

“għax ħabib tassew u tajjeb
dak li jgħinek fit-tigrib.”

---

3. Strofa meħuda mill-poeżija ‘San Lawrenz’ ta’ Charles Bezzina:

“Mma jum ix-xiħ ħalliena,
U l-wilġa saret flus,
Inxtrat min-negozjanti,
Mill-ħbieb, b’eluf ta’ flus.”

Wieġeb:

a. Fisser fi kliem, “U l-wilġa saret flus,” (2 marki)

---

b. X'tissejjaħ dik it-teknika użata fil-kelma “Mma”? (marka)

ċ. X'tip ta' strofi u rima juża l-poeta f'din il-poeżija? (2 marki)

---

d. Minbarra li hija poeżija nostalgika, din il-poeżija titratta wkoll it-tema tal-ambjent.
X'tista' tikkumenta dwar dan u l-elementi l-oħrajn li ssemew fil-poeżija? (2 marki)

Aqra din il-parti meħuda mir-rumanz u wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

“Fil-pront Leli gie f’tiegħu: it-tabib u l-infermiera! Ħares madwaru u ntebaħ li kien qiegħed ġo soddtu fis-sala tal-isptar. Mela kollox kien holm! Imma kif jista’ jkun? Kien jaf preċiż dak kollu li għadda minnu! Ħassu anke għadu jista’ jtiegħem ġo ħalqu l-ħlewwa tal-ixkumvat.”

1. Għaliex kien qiegħed l-isptar Leli? (2 marki)

---

2. Waqt li Leli kien qiegħed l-isptar, in-nanna Franġiska kienet dejjem titlob. X’tista’ tikkummenta dwar dan il-punt u l-karattru tan-nanna Franġiska? (2 marki)

---

3. Għal liema holm qed jirreferi Leli? (3 marki)

---

4. Ma’ liema tifla ltaqa’ Leli fil-ħolma? Tista’ xxebbah lil dan il-karattru ma’ xi karattru ieħor li jissemma fl-istorja? (2 marki)

---

5. Leli rnexxielu jduq xi ikel tradizzjonali Malti bis-saħħa tax-xiħa tal-presepju. Fil-fatt, meta gie konxju, seta’ “jtiegħem ġo ħalqu l-ħlewwa tal-ixkumvat”. Għaliex kienet tipprepara dan l-ikel ix-xiħa? Fuq kollox, x’tip ta’ relazzjoni kien hemm bejn ix-xjuħ tal-presepju u Leli? (5 marki)
